



## ПРЕКИ ЧУЖДЕСТРАННИ ИНВЕСТИЦИИ КЪМ 31.12.2023 Г. И РАЗХОДИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА (ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)

### 1. Преки чуждестранни инвестиции<sup>1</sup> към 31.12.2023 година

Преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ) в нефинансовия сектор към 31.12.2023 г. възлизат на 32 566 млн. евро по текущи цени.

Най-голяма е стойността на преките чуждестранни инвестиции в промишлеността - 13 527 млн. евро. Следва секторът на услугите (търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство) - 7 793 млн. евро.

В сектор „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения“ са направени с 1.5 процентни пункта повече преки чуждестранни инвестиции в сравнение с предходната година, докато в сектор „Строителство“ те намаляват с 0.1 процентни пункта.

---

<sup>1</sup> **Чуждестранна пряка инвестиция** е всяко вложение, което включва дългосрочни отношения, отразяващи дълготрайния интерес на резидент на чуждестранна икономика (чуждестранен пряк инвеститор) в предприятие - резидент на българската икономика (инвестиционно предприятие). Пряката инвестиция включва както първоначалната трансакция между двата субекта, така и всички последващи трансакции между тях.

**Обемът на чуждестранната пряка инвестиция** в инвестиционното предприятие се определя като сума:

- от чуждестранното участие в собствения капитал на предприятието;
- плюс размера на непогасената към 31.12. на отчетната година част от главницата по дългосрочни и краткосрочни заеми и търговски кредити, отпуснати от чуждестранния инвеститор на инвестиционното предприятие;
- минус размера на неизплатената към 31.12. на отчетната година част от главницата по дългосрочни и краткосрочни заеми и търговски кредити, отпуснати на чуждестранния инвеститор от инвестиционното предприятие.

**ПРЕКИ ЧУЖДЕСТРАННИ ИНВЕСТИЦИИ И РАЗХОДИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА  
ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА  
(ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)**

**Фиг. 1. Структура на преките чуждестранни инвестиции в предприятията от нефинансовия сектор по икономически дейности към 31.12.**



**2. Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи<sup>2</sup> през 2023 година**

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА) през 2023 г. във всички сектори на икономиката са 33 586 млн. лв. по текущи цени.

Най-голям обем инвестиции в ДМА са направени в сектора на индустрията (с изкл. на строителството) - 9 053 млн. лв., следван от сектора на услугите (търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство) със 7 749 млн. лева.

В структурата на разходите за ДМА се наблюдава нарастване в сектора на

<sup>2</sup> Разходите за придобиване на ДМА през отчетния период включват фактически извършените разходи за закупуване на земя и за изграждане на сгради, строителни съоръжения и конструкции чрез възлагане и по стопански начин, за доставка и монтаж на ДМА, за закупуване на машини, съоръжения, оборудване и транспортни средства, за геоложки и хидроложки проучвания, за проучвателни и проектантски работи, обслужващи строителството, и други разходи, свързани с придобиването на ДМА.

В обема на разходите за придобиване на ДМА не се включват текущите разходи по поддържане на наличните ДМА.

**ПРЕКИ ЧУЖДЕСТРАННИ ИНВЕСТИЦИИ И РАЗХОДИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА  
ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА  
(ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)**

промишлеността, като относителният им дял се увеличава с 1.0 процентни пункта в сравнение с 2022 г., и спад в сектора на услугите (търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети, транспорт, складиране и пощи, хотелиерство и ресторантьорство) с 2.1 процентни пункта.

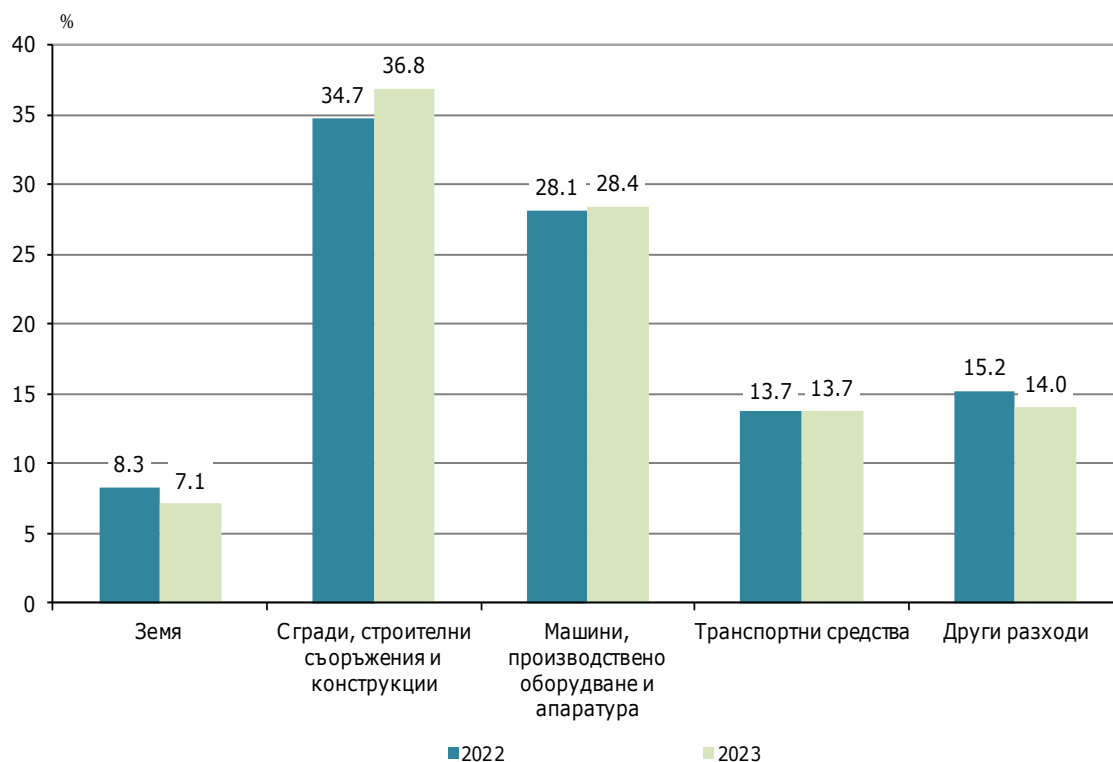
**Фиг. 2. Структура на разходите за придобиване на дълготрайни материални активи през 2022 и 2023 г. по икономически дейности**



През отчетната годината е регистрирана промяна и в структурата на разходите за придобиване на дълготрайни материални активи по видове. Относителният дял на направените инвестиции за сгради, строителни съоръжения и конструкции нараства с 2.1 процентни пункта в сравнение с предходната година и достига 36.8%. Нарастват и инвестициите за машини, производствено оборудване и апаратура с 0.3 процентни пункта, като формират съответно 28.4% от общия обем инвестиции в ДМА. Същевременно се наблюдава спад на инвестициите при закупуването на земя и други разходи с по 1.2 процентни пункта и достигат съответно 7.1 и 14.0%, докато при транспортните средства няма промяна спрямо предходната година.

**ПРЕКИ ЧУЖДЕСТРАННИ ИНВЕСТИЦИИ И РАЗХОДИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА  
ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА  
(ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)**

**Фиг. 3. Структура на разходите за придобиване на дълготрайни материални активи през 2022 и 2023 г. по видове**



**ПРЕКИ ЧУЖДЕСТРАННИ ИНВЕСТИЦИИ И РАЗХОДИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА  
ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА  
(ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)**

---

**Методологични бележки**

**Чуждестранна пряка инвестиция** е всяко вложение, което включва дългосрочни отношения, отразяващи дълготрайния интерес на резидент на чуждестранна икономика (чуждестранен пряк инвеститор) в предприятие - резидент на българската икономика (инвестиционно предприятие). Пряката инвестиция включва както първоначалната трансакция между двата субекта, така и всички последващи трансакции между тях.

**Обемът на чуждестранната пряка инвестиция** в инвестиционното предприятие се определя като сума:

- от чуждестранното участие в собствения капитал на предприятието;
- плюс размера на непогасената към 31.12. на отчетната година част от главницата по дългосрочни и краткосрочни заеми и търговски кредити, отпуснати от чуждестранния инвеститор на инвестиционното предприятие;
- минус размера на неизплатената към 31.12. на отчетната година част от главницата по дългосрочни и краткосрочни заеми и търговски кредити, отпуснати на чуждестранния инвеститор от инвестиционното предприятие.

**Разходите за придобиване на ДМА** през отчетния период включват фактически извършените разходи за закупуване на земя и за изграждане на сгради, строителни съоръжения и конструкции чрез възлагане и по стопански начин, за доставка и монтаж на ДМА, за закупуване на машини, съоръжения, оборудване и транспортни средства, за геоложки и хидроложки проучвания, за проучвателни и проектантски работи, обслужващи строителството, и други разходи, свързани с придобиването на ДМА.

В обема на разходите за придобиване на ДМА не се включват текущите разходи по поддържане на наличните ДМА.

**ПРЕКИ ЧУЖДЕСТРАННИ ИНВЕСТИЦИИ И РАЗХОДИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА  
ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА  
(ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)**

**Приложение**

**Таблица 1**

**Чуждестранни преки инвестиции<sup>1</sup> в предприятията от нефинансовия  
сектор към 31.12. по икономически дейности**

(Млн. евро)

<b>Икономически дейности (А10)</b>	<b>Код по КИД - 2008</b>	<b>2020</b>	<b>2021</b>	<b>2022</b>	<b>2023*</b>
<b>Нефинансови предприятия<sup>2</sup></b>	<b>Общо</b>	<b>26884</b>	<b>28184</b>	<b>29376</b>	<b>32566</b>
Селско, горско и рибно стопанство	A	58	71	77	84
Индустрия (с изкл. на строителството)	B-E	11622	12214	12817	13527
Строителство	F	645	500	452	446
Търговия, транспорт, хотелиерство и ресторантьорство	G-I	5917	6287	6932	7793
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	J	1905	2186	3210	4029
Операции с недвижими имоти	L	3279	3505	3640	3831
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	M_N	3354	3307	2090	2651
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	O-Q	36	34	30	42
Култура, спорт и развлечения, ремонт на домакински вещи и други дейности	R-U	68	80	128	163

<sup>1</sup> Данните са по текущи цени.

<sup>2</sup> В обхвата на нефинансовите предприятия са включени всички сектори по КИД - 2008 с изключение на „Финансови и застрахователни дейности“, „Държавно управление“, „Дейности на организации с нестопанска цел“ и „Дейности на домакинствата“.

\* Предварителни данни.

**ПРЕКИ ЧУЖДЕСТРАННИ ИНВЕСТИЦИИ И РАЗХОДИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА  
ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА  
(ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)**

**Таблица 2**

**Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи<sup>1</sup> по  
икономически дейности**

(Млн. левове)

<b>Икономически дейности (A10)</b>	<b>Код по КИД - 2008</b>	<b>2020</b>	<b>2021</b>	<b>2022</b>	<b>2023*</b>
<b>Общо</b>	<b>Общо</b>	<b>23157</b>	<b>23036</b>	<b>27522</b>	<b>33586</b>
Селско, горско и рибно стопанство	A	1406	1719	2268	2239
Индустрия (с изкл. на строителството)	B-E	5378	5627	7140	9053
Строителство	F	1917	2137	2050	2393
Търговия, транспорт, хотелиерство и ресторантьорство	G-I	7516	5919	6937	7749
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	J	700	888	1222	1235
Финансови и застрахователни дейности	K	336	340	450	395
Операции с недвижими имоти	L	2223	2613	3087	3349
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	M_N	1127	1375	1660	2009
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	O-Q	2304	2073	2222	4509
Култура, спорт и развлечения, ремонт на домакински вещи и други дейности	R-U	250	345	486	655

<sup>1</sup> Данните са по текущи цени.

\* Предварителни данни